

Sáo Việt Nam

Sáo trúc là 1 trong những nhạc khí cổ nhất của thế giới. Sáo bằng xương được phát hiện tại di chỉ Dư Đào Hà Mẫu Độ ở tỉnh Chiết Giang , qua giám định đã có hơn 7000 năm lịch sử. Trên thế giới có rất nhiều loại Sáo với nhiều kiểu dáng và cấu tạo khác nhau. Ở Việt Nam sáo ngang rất thông dụng và có nhiều loại. Sáo ngang ngày xưa có 6 lỗ bấm cách đều nhau nhưng không còn được sử dụng. Loại sáo ngang ngày nay có các lỗ bấm theo hệ thống thất cung với tên gọi khác nhau căn cứ vào âm trầm nhất, thí dụ như sáo đô, sáo rê, sáo mi giáng và sáo sol ... Mỗi loại sáo có giọng riêng nên người diễn thường chọn loại sáo làm sao để phù hợp với bài bản. Nhìn chung sáo ngang thường làm bằng ống trúc, ống nứa hoặc ống rùng, thỉnh thoảng người ta tạo ra loại sáo bằng kim loại hoặc bằng gỗ đều sử dụng tốt. Về cơ bản, sáo ngang có 1 lỗ thổi nằm cùng hàng với 6 lỗ bấm. Ngoài ra còn 1 lỗ dán màng (sáo Trung Quốc), lỗ âm cơ bản và những lỗ để buộc dây treo hay tua trang trí.

Sáo trúc Việt Nam có điểm khác biệt với Sáo trúc Trung

Quốc là vào khoảng cuối thập kỷ 70 nghệ sĩ Đinh Thìn và Ngô Nam đã cải tiến câu sáo 6 lỗ thành sáo 10 lỗ để mở rộng âm vực cho các nghệ sĩ chơi những tác phẩm tương đối dễ dàng hơn.

Sáo có khả năng độc tấu, hòa âm được các thể loại nhạc sau: Cải lương, Vọng cổ, Chèo, Quan họ, Ngâm thơ, Nhạc trữ tình hiện đại, Dân ca và đặc biệt là Sáo hòa tấu trong Nhã nhạc cung đình Huế

Tiêu - là loại sáo thổi dọc trung âm của dân tộc Việt. Tiêu được làm bằng thân ống nứa. Một loại có mấu, đường kính 2cm, dài 45cm. Bên gờ miệng ống người ta khoét một lỗ hình bán nguyệt để thổi, thẳng hàng với lỗ thổi có 4 hình tròn, còn hai bên khoét ở mặt sau do ngón tay cái phụ trách. Sở dĩ phải khoét 2 lỗ bấm ở phía sau vì ống tiêu dài, đường kính rộng, muốn đạt được các âm theo yêu cầu, các lỗ bấm phải khoét cách xa nhau, nếu có 6 lỗ đều khoét trên một hàng thẳng, các ngón tay không đủ sức gang ra để bấm. Khi thổi người ta

cầm dọc ống tiêu và tỳ vằm vào gần lỗ thổi để tạo ra âm thanh. Âm thanh của Tiêu nghe trầm, ấm.

Tiêu tham gia trong dàn nhạc tài tử, ban nhạc tang lễ, phường bát âm, dàn nhạc sân khấu chèo, tuồng. Ngày nay Tiêu được đưa vào dàn nhạc dân tộc tổng hợp hòa tấu.

TaiLieu.vn